

HARIV. 15977. — 2) *Geschosse werfen, schiessen*: उद्गुप्तदश प्रव्याधा-
नप्रविध्यति CAT. Br. 5, 1, 5, 13. AV. 3, 26, 4. — 3) *durchbohren, verwun-*
den: द्रोणं त्रिभिः (शरैः) प्रविद्याथ MBh. 6, 8592. अत्रुदेशे 14, 2322. Suça.
1, 279, 2. — 4) *unterlassen, aufgeben*: देवतार्थाः प्रविद्धाः R. 2, 71, 37. —
5) *प्रविद्ध* *gespickt, erfüllt* MBh. 7, 910. — Vgl. प्रव्याथ.

— घतिप्र *verschrecken*: °विद्ध R. 4, 1, 15.

— विप्र, partic. °विद्ध *auseinandergeworfen, zerstreut* MBh. 6, 4385.
7, 784. 1575. 8, 743. *zerpflückt, hart mitgenommen* Ragh. 14, 54.

— प्रति 1) *schiessen* (gegen einen Feind), *beschiessen*: ऊर्ध्वं भव् प्र-
ति विद्याध्यस्मत् RV. 4, 4, 5. स च तान्प्रतिविद्याथ द्वाभ्यां द्वाभ्याम् MBh.
1, 4103. 6567. 6570. 3, 11960. 12124. 6, 1703. Bhāg. P. 10, 77, 2. med.
MBh. 3, 14994. 4, 1852. 1998. R. 5, 41, 35. 6, 86, 36. 7, 28, 11. °विद्ध MBh.
4, 2209. अतिप्रविद्ध Agni TS. 1, 5, 10, 1. treffen in: स्तनासरे MBh. 4,
1989. R. 3, 34, 26. med. 6, 73, 64. 78, 12. — 2) *pass. betroffen werden, in*
Frage kommen Comm. zu AV. Prāt. 4, 53, wo प्रतिविध्येते zu lesen ist;
vgl. Ind. St. 4, 293.

— वि *durchbohren, schiessen* VS. 16, 24. 62. — Vgl. विव्याधिन्.

— सम् *beschiessen*: शरवर्षेणा उलूकं समविध्यत MBh. 6, 1747. 7, 4501.

व्यथ (von व्यध्) m. P. 3, 3, 61. *Durchstechung, Durchbohrung* AK. 3,
3, 8. H. 1523. कर्ण° Suça. 1, 54, 12. सिरा° *das Aderschiessen* 9, 10. 356, 4.
357, 16. 2, 343, 21. — Vgl. जल° und वेध.

व्यधन (wie oben) 1) adj. *durchstechend* Suça. 1, 27, 18. 56, 20. — 2)
f. ई *Nadel* Trak. 3, 3, 79. — 3) n. *das Durchstechen* Suça. 1, 26, 17. सि-
रा° 45, 11. 2, 3, 17. °साध्य 7, 20. — Vgl. कृत°.

व्यधिक, व्यधिकं Kām. Nitīs. fehlerhaft und zwar wahrscheinlich
für ह्यधिकं.

व्यधिकर्ण (2. वि + घञ्) 1) n. *Incongruens* Kusum. 46, 14. Verz. d.
Oxf. H. 241, a, No. 590. 242, a, No. 593. fgg. °धर्मावच्छिन्नाभावकोऽति
verschiedener Schriften Hall 33. 36. fg. — 2) adj. *auf ein anderes Sub-*
ject sich beziehend Schol. zu Kap. 1, 32. — Vgl. वैपधिकर्णय und स-
मानाधिकर्ण.

व्यधितेप (von 1. लिप् mit व्यधि) m. *das Schmähnen, heftiges Anfahren*
MBh. 9, 789 nach der Lesart der ed. Bomb., व्यतिलेप ed. Calc.

व्यध्य (von व्यध्) 1) adj. *aufzustechen* Suça. 2, 319, 16. °सिर *dem eine*
Ader zu schlagen ist 1, 358, 13. 359, 1. — 2) m. *Bogensöhne* Trak. 2, 8,
51. — Vgl. विध्य.

व्यध (2. वि + घञ्) 1) m. a) *der halbe Weg*: तूर्णं प्रत्यानयस्वेता-
न्कामं व्यधगतानपि (= हरगतान् NILAK.) MBh. 2, 2475. व्यधे (oxyt. im
AV., properisp. im CAT. Br.) *halbwegs* AV. 13, 2, 31. CAT. Br. 6, 3, 2, 5.
9, 2, 2, 15. व्यधोदकात्तपोश्च so v. a. व्यधे चोदकात्ते च Kāt. Ça. 10, 8, 17.
— b) *ein schlechter Weg* AK. 2, 1, 17. H. 984. — 2) adj. (f. औ) *in der*
Luft zwischen Zenith und der Erdoberfläche liegend: दिम् AV. 4, 40, 6;
vgl. 14, 8.

व्यधन् (wie oben) adj. *in der Mitte des Weges befindlich oder vom*
Wege abschweifend: रज्ज् वा व्यधनः RV. 1, 141, 7. व्यधानः TBa. 3, 9, 1, 2
ist nach dem Comm. in वि | व्यधानः zu zerlegen.

व्यधर् (von व्यध्) adj. *anbohrend, anstechend*: Wurm AV. 2, 31, 4. 6,
50, 3. विऽधर् irrig Padap. — Vgl. व्यहर.

व्यत (2. वि + घञ्) P. 6, 2, 181. adj. *getrennt, entfernt* (Gegens. von
oṃfinitis) TBa. 2, 1, 2, 1.

1. व्यत्तर (2. वि + घञ्) n. 1) *Zwischenraum*: स° Gobh. 4, 2, 21. —
2) *Ununterschiedenheit*: निःसारे लुभिते लोके निष्क्रिये व्यत्तरे (= सर्व-
वर्णसाम्येन NILAK.) स्थिते HARIV. 11194.

2. व्यत्तर (wie oben) 1) adj. *in der Mitte stehend*; °रौम् *mittelmässig*:
उपायु, व्य°, उच्चैः CAT. Br. 6, 5, 2, 4. — 2) m. Bez. einer Gruppe von
Göttern bei den Gāina, welche die Piçāka, Bhūta, Jaksha, Rā-
kshasa, Kīmāra, Kimpurusha, Mahoraga und Gandharva
umfasst, H. 91. Ind. St. 10, 312. व्यत्तराम् CATa. 14, 24. 275. द्वात्रिंश-
द्यत्तराधियाः 1, 28. तत्र वृत्ते कश्चिद्यत्तरं आसीत् PAKĀT. 250, 2. 7. विवि-
धेषु शैलकन्दरात्तरवनविरादिषु प्रतिवसतीति व्यत्तराः H. 91, Schol.
व्यत्तरपङ्क्ति f. Verz. d. Cambr. H. 77.

व्यप्, व्यापयति (त्वे) Dhātup. 32, 95. (त्वे) KAVIKALPADRUMA im ÇKDā.
व्यपगम (von 1. गम् mit व्यप) n. *das Verstreichen*: त्रिरात्रव्यपगमे
KULL. zu M. 5, 66. *das Schwinden*: गौरव° Spr. 1896.

व्यपत्रपा (von त्रप् mit व्यप) f. *Schüchternheit, Verlegenheit*: सव्यप-
त्रप adj. (f. घ्रा) *schüchtern, verlegen* Spr. (II) 1019 (सव्यपत्रपम् zu lesen).
R. 2, 92, 16.

व्यपदेश (von 1. दिष् mit व्यप) m. 1) *Aufgebot*: सैन्य° R. 4, 28 in der
Unterschrift. — 2) *Bezeichnung, Benennung; Bezeichnungsweise* Trak.
1, 1, 117. RV. Prāt. 18, 4. Kap. 1, 126. Kām. 3, 1, 3. Bīdar. 1, 1, 14. 17. 21.
4, 1, 13. घटस्येति व्यपदेशानुपपत्तिः ÇAK. zu Brh. Âr. Up. S. 40. 157.
Bhāṣhā. 46. Bhāg. P. 5, 20, 44. 11, 28, 21. Sām. D. 17, 8. 24, 12 (pl.). 108,
13. 188, 19. वनमित्येकव्यपदेशः VEDĀNTAS. (Allah.) No. 23. KULL. zu M.
1, 4 (am Ende). 49. 58. 7, 158. 9, 178. 10, 37. Muir, ST. 4, 219, 9. तन्नाशे
आत्मा नष्ट इति व्यपदेशमात्रम् Schol. zu Kap. 1, 151. zu RV. Prāt. 1, 18.
तथा ह्युदात्तैर्वा स्वरितैर्वा पदव्यपदेशः (nämlich als आद्युदात्त, मध्योदात्त
u. s. w.) zu 3, 4. लौकिक° NILAK. 182. घञ्° LĀTJ. 1, 1, 1. ÂPAST. 2, 8, 13.
— 3) *das Sichberufen auf* (gen.) Spr. 2910. — 4) *Geschlechtsname*: न चे-
न्मुनिकुमारो ऽयम् अथ को ऽस्य व्यपदेशः (Antwort पुरुवंसे) ÇAK. 104, 6.
व्यपदेशमाविलयितुं किमिहो ज्ञेयमिमं च पातयितुम् 117. — 5) *Geschwätz*
(= उक्ति NILAK.): घलं व्यपदेशेन MBh. 3, 8665. — 6) *Vorwand, Ausflucht*
H. 378. HALI. 4, 24. °द्वपिन् (अव्यपदेशद्वपिन् BURNOUR und Comm.; =
अनिर्वाक्यप्रपञ्चाकार Comm.) Bhāg. P. 5, 18, 31. व्यपदेशार्थम् M. 7, 168.
घलं ते व्यपदेशेन MBh. 14, 1675. सकार्णा व्यपदेशं तु कुर्यात् 8, 1362. व्य-
पदेशेन केनचित् *unter einem bestimmten Vorwande* 15, 191. व्यपदेशेन
allein dass. HARIV. 7044. 7187. व्यपदेशेन जनकादुत्पत्तिर्वसुधातलात् so
v. a. *nur angeblich* R. 6, 101, 17. मृगयाव्यपदेशेन प्रययौ MBh. 1, 7935. 15,
87. Ragh. 14, 45. KATHAS. 10, 107. 13, 68. 155. उत्कापठाव्यपदेशतः 15,
107. 33, 148. 72, 343. Sām. D. 59, 10. रोगव्यपदेशपरगृहेक्षणिकाः VARĀH.
Brh. S. 78, 11. त्रिदण्डव्यपदेशजीविनः so v. a. *unter dem Scheine von*
Prab. 21, 8. मन्त्रिमात्रव्यपदेशोपजीविनः (man hätte मन्त्रिव्यपदेशमात्रोप-
erwartet) PAKĀT. 196, 19.

व्यपदेशक (wie oben) adj. *bezeichnend, benennend*: पस्मिन्कि शाको
नाम मद्गौरुकः स्वतेत्रव्यपदेशकः Bhāg. P. 5, 20, 24.

व्यपदेशिन् (wie oben) adj. am Ende eines comp. *sich berufend auf* so
v. a. *sich richtend nach, Jmdes Rathschläge befolgend* (= नियोगवर्तिन्